

MEDI AMBIENT

El biòleg Ramon Fortià explica en aquest article el procés de recuperació de l'esperver cendrós a l'Alt Empordà. Aquest procés, que va començar ara fa vuit anys, ha experimentat diversos fracassos, però al final s'ha aconseguit conservar l'espècie. Fortià agraeix l'èxit de l'empresa al Servei de Protecció i Fauna, i puntualitza, en relació amb la notícia apareguda en diversos mitjans de comunicació sobre l'alliberament de polls d'esperver cendrós als aiguamolls de l'Empordà, que ells ja fa quatre anys que en deixen anar.

La recuperació de l'esperver cendrós

Fa alguns dies, es va donar a conèixer en diferents mitjans —en alguns casos amb gran profusió d'imatges i prou riquesa tipogràfica— la notícia de l'alliberament de polls d'esperver cendrós al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Alt Empordà. A dit efecte voldria fer un seguit de puntualitzacions que crec que han d'estar a l'abast de l'opinió pública.

Ara fa exactament vuit anys vaig assumir la tasca de recerca i localització de les nierades d'esperver cendrós a la comarca de l'Alt Empordà. Aquests ocells, que havien adquirit el fatídic costum de fer les seves postes al bell mig dels sembrats, estaven abocats a un clar procés de davallada poblacional —i fins i tot d'extinció— en coincidir l'època de la sega amb la fase de creixement dels polls. Els joves espervers eren esclafats i materialment triturats per les ganivetades de les modernes màquines. El repte era, una vegada s'havia localitzat la llocada, aconseguir que el pagès la respectés deixant una petita zona sense segar l'entorn del niu.

El cert és que el fracàs de l'intent no va poder ser més absolut. Entre els anys 1984 i 1986, es van localitzar setze nius, la qual cosa en condicions normals hauria suposat l'envol aproximadament d'uns 50 joves espervers. En realitat, però, al llarg d'aquest tres anys, únicament dos polls d'esperver cendrós arribaren a volar. Les tasques de recerca, inscrites llavors dins el que eren les activitats de l'IAEDEN, presidida en aquell moment pel que de manera incomprensible alternava el càrrec amb la direcció del parc dels aiguamolls de l'Alt Empordà, es mostraren com una autèntica derrota.

Manca total de personal —difícilment es pot passar més solitud que la que vaig patir en les llargues hores d'espera sota un sol de justícia, atent al pas d'algun ocell—, manca de mitjans materials i manca de recolzament moral i humà foren les principals causes d'aquest desencís. Només una dada prou dramàtica; l'any 1985 foren destruïts voluntàriament o espoliats els cinc nius que es van localitzar, amb un total de vint baixes entre ous i polls. L'absència de recolzament i la indiferència de persones i institucions en moments tant difícils van ser gairebé kafkians.

Afortunadament, d'ençà de l'any 1987, la tasca de salvaguarda del cendrós interessà al personal del Servei de Protecció de la Fauna, amb seu a Barcelona. Per primer cop concebia el que era formar part d'un equip mínimament coordinat i amb una certa infraestructura —interès com a mínim— al darrera. En qualsevol cas, semblava que l'ajut arribava tard i que el desgavell d'uns anys anteriors havia estat definitiu. Així, el 1988

es localitzà un únic niu. L'any següent, el 1989, tot i que es veieren exemplars, no es trobà cap niera. L'espècie entrava en una fase terminal.

Però l'any 1990 fou l'any del renaixement. L'afer donà un gir de 180 graus, tant pel que fa a l'aspecte quantitatiu com qualitatiu. Quantitatiu perquè es localitzaren quatre nius i arribaren a volar un total de catorze polls —volaren més polls en un any que en tota la dècada—. I allò més important: qualitatiu perquè tots els nius es trobaren fora d'espais agrícoles, en hàbitats naturals no sotmesos directament a l'acció de l'home. D'aquesta manera el futur de l'espècie semblava totemmunt garantit a l'acció de l'home. Una vegada més es demostrava la saviesa de la natura i, quan tot ja semblava acabat, els cendrosos tornaven a ocupar els seus hàbitats primigenis. El present any, 1991, els resultats han estat poc o molt similars, també amb un total de quatre nierades situades en els mateixos espais feréstecs —no conreats— que l'any anterior i l'envol de deu joves espervers.

Com veureu, i per tot això exposat, es fan incomprensibles afirmacions com les que es vessaven en dies anteriors en el sentit que l'esperver cendrós pràcticament ha desaparegut com espècie a casa nostra, i que la seva recuperació passa per les proves que, amb més o menys fortuna, es puguin portar a terme a la zona dels aiguamolls. A dit efecte cal recordar que operacions com les que s'anunciaven no deixen de ser simples i purs experiments, que poden sortir bé, però que també poden sortir malament —els joves espervers han de viatjar al continent africà, amb

l'esperança que dos anys més tard retornin al lloc de partida per instal·lar-hi el niu—. I posats a desmentir novetats, caldria també afegir que l'alliberament de polls a la zona en qüestió s'ha realitzat aquesta temporada per quart any consecutiu, i que els vertaders artífexs de l'operació han estat sempre membres del Servei de Protecció de la Fauna, els quals —malgrat que aquest sigui un afer entre funcionaris— en cap moment han estat esmentats a les cròniques aparegudes.

La recuperació de l'esperver cendrós es va començar a realitzar a l'Alt Empordà ja fa més d'un any a força quilòmetres dels aiguamolls, i això sí que afortunadament ja és una realitat. Un altre fet és que hi hagi qui consideri que les coses comencen a ser importants quan succeeixen dins l'àmbit que un considera vàlid: que l'esperver cendrós s'haurà recuperat definitivament quan es trobi el primer niu a les jonqueres dels aiguamolls —encara que fora dels límits del parc n'hi hagi dues dotzenes—, o que la primavera arriba a Catalunya

Aquest és el quart any consecutiu que es deixen anar polls d'esperver cendrós

quan s'observa la primera oreneta sobrevolant l'estany de Vilaüt.

I no és de rebut que es menystinguí la feina d'altres —ignorar conscientment és menysprear— amb l'únic afany de convertir-se en protagonista d'una situació i d'uns fets que, de manera seriosa i gens agrada, lluny de titulars de premsa i de les càmeres de televisió, han dut a terme persones il·lusionades per continuar veient un esperver volant al cel de l'Empordà.

És precisament el món del naturalisme i de la defensa de les espècies i de l'entorn un d'aquells camps on menys hi ha per repartir. És per això que es fa especialment patètic veure gent que encara utilitza la natura com a constant element d'autopromoció. Però també és el món del naturalisme un d'a-

quells camps on les recompenses que un té es fan més difícilment tangibles o mesurables. Són la cara i la creu, la misèria i la grandesa d'una mateixa realitat.

Per últim, voldria retre un senzill però sincer homenatge a aquells companys i amics que en un o altre moment al llarg de tots aquests anys s'han interessat o han compartit hores de suor amb qui subscriu, atents al vol lliscant de l'esperver cendrós damunt els sembrats. Cal que rebin la nostra més sincera enhorabona i reconeixement. Fóra bo que llegint notícies com les de l'altre dia no es pensessin que la seva feina ha estat en va.

RAMON FORTIÀ

El consell de la Selva tindrà cinc comissions en lloc de les set anteriors

MARC PASALAMAR

■ Santa Coloma de Farners. — El Consell Comarcal de la Selva, amb majoria convergent, va aprovar en el ple celebrat dimecres la creació de cinc comissions informatives, en lloc de les set existents fins ara. Les comissions que es van crear són les de Planificació i Cooperació, que s'ocuparà de l'assistència i de les relacions amb els ajuntaments, i que estarà presidida per l'alcalde de Sant Hilari Sacalm, Xavier Rossell; la d'Hisenda, Promoció econòmica, Turisme i Comunicacions, presidida pel lloretenc Albert Batlle; la de Medi Ambient, que presidirà Josep Manuel Bassols; la de Benestar Social, dirigida per l'alcalde d'Hostalric, Joan Boix; i la d'Ensenyament, Cultura, Esport i Lleure, de la qual serà responsable la tossenca Gisela Saladich. A les comissions informatives, com també a la comissió especial de comptes, hi seran presents tots els grups del ple: CiU disposarà d'entre tres i cinc vocals, el PSC, d'entre tres i dos, el grup Independents de la Selva (IS) en tindrà dos, i Unió Municipal de la Selva (UMS) i Esquerra Republicana de Catalunya, un. Els tres vicepresidents del Consell Comarcal seran Albert Batlle, Xavier Rossell i Gisela Saladich. El consell de la presidència el formaran els cinc responsables de les comissions. El consell celebrarà un ple ordinari cada tres mesos, tot i que la proposta es va condicionar a fer-los amb més assiduitat, a petició del PSC, que considera que la progressiva assumció de competències ha de fer «revisable la periodicitat dels plens».

«La recuperació de l'esperver cendrós a l'Alt Empordà es va començar a realitzar ja fa més d'un any a força quilòmetres de distància dels aiguamolls de l'Empordà, i això sí que afortunadament ja és una realitat»

J A G U A R X J 6 3 . 2

COMPROVI PER VOSTÉ
TOT EL QUE HA SENTIT
DIR D'ELL
ARA A GIRONA

Vingui al seu concessionari. Aquest Jaguar està esperant-li perquè vostè comprovi per si mateix tot el que ha sentit dir d'ell. Després de sentir el seu confort, la seva capacitat, la seva potencia, la seva exclusivitat i el seu estil, voldrà seguir gaudint-lo perquè, a més, pot tenir-lo des de

6.593.000 ptas.

Preu total recomanat IVA i transports inclòs.

JAGUAR

Arespa Motors, S. L.
Carretera de Barcelona, 154. Tel. 21 51 24